

Folkehelselagets innspill til arealplanen

Viktige prioriteringer for god folkehelse i arealdelen til Kongsberg kommune

FNs bærekraftsmål gir prioriteringer for en bærekraftig samfunnsutvikling med god folkehelse globalt. Norge har sluttet seg til disse målene, og de vil derfor også være styrende for den lokale utviklingen i Kongsberg.

De fleste prioriteringer for god folkehelse vil være viktige både for den fysiske og psykiske helsen, og kommunen har en viktig rolle som tilrettelegger for gjennomføringen.

- Legge til rette for økt fysiske aktiviteten som vi naturlig har i hverdagen ved å benytte gange og sykkel. Dette vil bli lettere med kort, enkel og sikker vei veil grøntarealer og natur.
- Utvikling som bidrar til mindre sosiale forskjeller og jevn sosioøkonomisk fordeling i hele kommunen.
- Variasjon med ulike møteplasser på samme sted slik at det blir mer sosial blanding av aktiviteter, alder, kultur og interesser.
 - F. eks. utvikling av parsellhager for dyrking
- Redusere belastning fra støy og bevare gode luftkvalitet i by og boligområder.
- Ved utbygging eller fortetting må man redusere ulempene dette medfører, og spesielt unngå at isolerte områder får mye støy, dårlig luftkvalitet, og lavt sosioøkonomisk nivå.
- Universal utforming og tilgjengelig for flest mulig.
- Sosialt fellesskap i naturlig avgrensede nabolag der man føler tilhørighet både til eget bomiljø og samfunnet.
- Følelse av kontroll og forutsigbarhet er noe av det mest grunnleggende for god psykisk helse

Status for folkehelsen

De økonomiske forskjellene øker langs hele inntektsskalaen, og sosialt relaterte levevaner bidrar mye til stor sosial ulikhet i helse og forventet levealder. Dette skyldes vedvarende sosiale forskjeller i røyking, kosthold og fysisk aktivitet.

Kongsberg kommune har generelt gode resultater på de fleste variablene i folkehelseprofilen. Det har derimot over flere år vært en forhøyet andel med psykisk lidelse, hjerte/kar sykdommer og diabetes type 2.

Kommunen har også en høyere andel enslige forsørgere, som utgjør en sårbar gruppe.

Kommunens prioritering innen folkehelse

De sunne valgene må være det som er lettest å gjennomføre i hverdagen. Påvirkningen må starte hos de unge, men for å få en vedvarende effekt må de sunne valgene fremdeles være enklest ved overgang til voksen alder.

Helsekonsekvens må derfor prioriteres og vurderes ved utarbeidelse av planer, og utforming av tjenester og tilbud i kommunen. De overordnede og absolutt viktigste faktorene for kommunen å påvirke er:

- Utjevne sosioøkonomiske forskjeller.
- Å ha et sosialt nettverk der man føler tilhørighet og støtte.
- Å være i arbeid eller skole der man føler mestring, og unngår mobbing.
- Følelse av inkludering/tilhørighet i lokalsamfunnet.

I tillegg til de overordnede faktorene, bør kommunen ha fokus på å legge til rette for:

- Bedre psykisk helse.
- Økt fysisk aktivitet.